

การนำเสนอรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

THE MANAGEMENT PLANNING MODEL OF DUAL VOCATIONAL TRAINING OF TECHNICAL COLLEGE UNDER
THE OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

นันทิชา มารแพ¹ ดร.วีรภัทร ภัทรกุล² และ ดร.ปฤษณา ชนสวรรค์²

Nunticha Marnphae¹, Dr.Weeraphat Phattharakul² and Dr.Prissana Chanawat

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

¹Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University,
Phranakhon Si Ayutthaya 13000, Thailand

²Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Phranakhon Si Ayutthaya 13000, Thailand

*Corresponding author: E-mail: krununticha@gmail.com

รับบทความ 5 ธันวาคม 2560 แก้ไขบทความ 15 มกราคม 2561 ตอบรับบทความ 12 มีนาคม 2561 เผยแพร่บทความ 15 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา 2) เพื่อสร้างรูปแบบ 3) เพื่อประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย บุคลากรในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) หลักการ ประกอบไปด้วยเรื่องความร่วมมือ การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลการเรียน 2) วัตถุประสงค์ คือ เพื่อวางแผนตามหลักการและวัตถุประสงค์ และตามจุดมุ่งหมายของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) โครงสร้างการทำงาน ประกอบไปด้วยการทำงานของสถานศึกษาและสถานประกอบการ หน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ หน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครอง 4) วิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วยรูปแบบการวางแผนความร่วมมือ รูปแบบการวางแผนการจัดหลักสูตร รูปแบบการวางแผนการจัดการเรียนการสอน/ฝึกอาชีพ รูปแบบการวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียน และ 5) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบประกอบด้วย นโยบาย ผู้เรียน ครูและบุคลากร สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง ผลการประเมินรูปแบบเชิงคุณลักษณะตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 15 ท่าน มีความเห็นว่าถูกต้องตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุมทุกองค์ประกอบ ส่วนการประเมินในภาพรวมด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ การนำไปใช้ประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ การวางแผน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ABSTRACT

The Purpose of this research were to 1) to study the condition and problems 2) to construct a model 3) to examine the model. The research sample consisted of Personnel in schools and establishments. Statistics used in data analysis include frequency, mean, and standard deviation. The tool used was the interview questionnaire and evaluation form. Research Results :

The format of The Management of Planning Model of Dual Vocational Training consists of 5 factors :

1) Principle include cooperation, curriculums, teaching management, professional Training, measurement and the Assessment. 2) The objective was to plan the management of vocational education bilateral system based on principles of dual Vocational training. 3) The structure of operation procedure consists of working system, duties, responsibility of students, parent s, teachers. 4) The operation methods consist of cooperative system, Assessment, teaching training and the evaluation of study. 5) The indicator to achievement successful of The management of Planning model of Dual Vocational Training consist of policy, students, teacher, parents and the

academy staffs. The result of estimating the evaluation the characteristic model and the result of qualitative model assessment base on the opinion of 15 expert qualified person for consideration for this research are correct and cover all standard level. The evaluation of over all of the propriety standard, feasibility and utility standard are in the high level.

Keyword: Model, Planning, Dual Vocational Training

บทนำ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ในมาตรา 4 ว่า “การอาชีวศึกษา” หมายความว่ากระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ ส่วนมาตรา 8 กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551, 2551, หน้า 2-4)

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทำได้ ผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานโดยสามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ทันทีสถานศึกษาในสังกัดที่ร่วมกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำนวน 268 แห่ง (จากสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดจำนวน 421 แห่ง) ซึ่งพบว่ายังมีปริมาณอัตราส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับนักเรียน นักศึกษาระบบปกติ ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ ให้สถานศึกษาและสถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ประกอบการ นักเรียนนักศึกษา ได้ทราบถึงการเข้าศึกษาในระบบทวิภาคี (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556 ค, หน้า 7) รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 1) กำหนดเป้าหมาย นโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) บริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) จัดทำระเบียบการดำเนินการด้านสิทธิประโยชน์ในการฝึกอาชีพของนักศึกษา 4) จัดทำบันทึกข้อตกลงในการจัดการงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานประกอบการกับ สถานศึกษา 5) จัดทำสัญญาการฝึกอาชีพของสถานศึกษา กับ นักศึกษา 6) เสนอวิธีการจัดการเรียนการสอน 7) ติดตามและประเมินผล (ธำนิษฐ์ ศรีชมภู, 2557, หน้า 125) ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546) หรือ พุทธศักราช 2556 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 หรือ พุทธศักราช 2557 และสถานศึกษาจัดการศึกษาสอดคล้องตามข้อกำหนดพื้นฐานของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามเอกสาร “แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” ซึ่งสถานศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา 2) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ 4) ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 ค, หน้า 2-10)

ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีปัญหาหลายด้าน เช่น 1) ด้านความรู้ความเข้าใจระบบทวิภาคีของบุคลากรทางการศึกษา สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันคือบุคลากรอาชีวศึกษานักเรียนและผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและรูปแบบการเรียนการสอนระบบทวิภาคี 2) ด้านนักเรียนและผู้ปกครองความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอันเป็นพื้นฐานไม่เพียงพอสำหรับการฝึกงานในสถานประกอบการไม่เข้าใจหลักการและรายละเอียดการปฏิบัติของระบบทวิภาคีนักเรียนออกกลางคันเนื่องจากนักเรียนยังมีวุฒิภาวะไม่พอ

นักเรียนขาดความอดทนต่อการฝึกงานและมีความกังวลในเรื่องความปลอดภัย เมื่อมีการฝึกงานตอนกลางคืน 3) ด้านสถานศึกษามีจำนวนนักเรียนสมัครเรียนในระบบทวิภาคีน้อยสถานศึกษาให้ความสนใจในความร่วมมือกับสถานประกอบการน้อยขาดความสนใจในการติดตามดูแลพฤติกรรมของนักศึกษาระหว่างการฝึกงานอาจารย์ในเขตไม่มีเวลาออกนิเทศนักศึกษาขาดการวางแผนร่วมกับสถานประกอบการทำให้ไม่มีคู่มือการปฏิบัติที่จัดทำร่วมกับสถานประกอบการและในพื้นที่ใกล้เคียงไม่มีสถานประกอบการที่มีความพร้อมหรือมีเป็นจำนวนน้อย 4) ด้านสถานประกอบการไม่มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการคัดเลือกนักเรียนและขาดการวางแผนร่วมกันกับสถานศึกษา ส่งผลให้ไม่ได้หลักสูตรที่เหมาะสมสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่สอนงานมุ่งจะใช้แรงงานนักเรียนขาดแคลนครูฝึกที่มีคุณภาพมีครูฝึกไม่เพียงพอต่อการสอนนักเรียนและให้รายได้แก่นักเรียนน้อยกว่าความจำเป็นในการดำรงชีพของนักเรียน (สำนักกรรมาธิการ 3, 2556, หน้า 3) ปัญหาทางด้านการวางแผนที่สำคัญ พบว่า ไม่มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อการวางแผน ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ ในการวางแผน ไม่นำผลการประเมินจากผู้ประเมินภายนอกมาใช้ในการวางแผน ไม่ดำเนินการวางแผนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือและครูผู้สอน และไม่มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม (ประภาส เกตุไทย, 2556, หน้า 341) สถานศึกษาขาดการวางแผนดำเนินการจัดระบบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการอย่างจริงจัง ไม่มีหน่วยงานภายในสถานศึกษาเพื่อรับรองการประสานงานร่วมกับสถานประกอบการ (วรวิทย์ ศรีตระกูล, 2557, หน้า 105–106) สิ่งสำคัญที่แท้จริง คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ในการดำเนินงานตามระบบทวิภาคีให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนนับตั้งแต่ สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้เรียน ผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน ให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังและจริงใจ ผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าของสถานประกอบการเป็นผู้ที่มีบทบาท อำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ จึงควรเป็นบุคคลแรกของกระบวนการ ที่ต้องมีความรู้และความเข้าใจในหลักการระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง นับว่าเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด หากขาดซึ่งความร่วมมือที่จริงจัง การคาดหวังความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาที่แท้จริงของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ “ความร่วมมือ” ของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสถานศึกษาและสถานประกอบการ จากผลสรุปแนวทางการพัฒนาที่กล่าวมาข้างต้น ในทางปฏิบัติสถานศึกษาควรจัดทำเป็นแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีและคู่มือการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ผลดีกับสังคมอาชีวศึกษา ให้มีศักยภาพและคุณภาพ ตรงความต้องการของสถานประกอบการ ตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ประภาพรณ ปวีวรรณ, 2559, หน้า 212)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหารวมทั้งความต้องการดังกล่าว จึงนำเสนอรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นไปตามจุดมุ่งหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ประสบความสำเร็จ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. เพื่อประเมินรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย 1) วิทยาลัยเทคนิค 130 แห่ง 2) วิทยาลัยการอาชีพ 142 แห่ง 3) วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 3 แห่ง 4) วิทยาลัยพณิชยการ 5 แห่ง 5) วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 2 แห่ง 6) วิทยาลัยสารพัดช่าง 52 แห่ง 7) วิทยาลัยอาชีวศึกษา 39 แห่ง 8) วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ 13 แห่ง 9) กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง 1 แห่ง 10) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ 3 แห่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะวิทยาลัยเทคนิคสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 130 แห่ง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 421 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (convenience sampling) ประกอบไปด้วย วิทยาลัยเทคนิคสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 130 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีรวมทั้งสิ้น 130 คน ประกอบไปด้วยผู้ให้ข้อมูลดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือตัวแทน แห่งละ 1 คน รวม 130 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการแห่งละ 1 คน รวม 130 คน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แห่งละ 1 คน รวม 130 คน รวมทั้งสิ้น 390 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเลือกกรณีศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงด้วยการเลือกกลุ่มกรณีเด่น (unique sampling) จากสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำนวน 2 แห่ง ที่เป็น Best practice (ทวิภาคีเข้มแข็ง) โดยพิจารณาจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีทุกสาขาวิชา (ทวิภาคี 100%) และพิจารณาจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นบางสาขาวิชา และสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายกับสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็น Best practice ทั้ง 2 แห่ง ประกอบไปด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือตัวแทน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครูนิเทศ หัวหน้าสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก นักศึกษา ผู้ปกครอง

3. ขั้นตอนการสร้างรูปแบบประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใช้ในการประเมินรูปแบบด้วยวิธีการตรวจสอบเชิงปริมาณใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบไปด้วย วิทยาลัยเทคนิคสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 130 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีรวมทั้งสิ้น 390 คน ประกอบไปด้วยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือตัวแทน แห่งละ 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการแห่งละ 1 คน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แห่งละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามปลายปิด (Close Question) ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scales) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา

2. แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อใช้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 2 แห่งที่เป็น Best Practice และสัมภาษณ์บุคลากรในสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกตามกรอบการประเมินรูปแบบตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น “ถูกต้อง” “ไม่ถูกต้อง” รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ ประกอบไปด้วย แบบสอบถามปลายปิด (Close Question) และปลายเปิด (Open Question) ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scales) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม

2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านการใช้ประโยชน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา และการประเมินรูปแบบโดยการนำแบบสอบถามปลายปิด (Rating scale) ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยเทคนิคทั้ง 130 แห่ง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยกำหนดเวลาเก็บข้อมูลสถานศึกษา และสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายของสถานศึกษาแต่ละแห่งโดยดำเนินการเก็บข้อมูลดำเนินการระหว่างเดือน ธันวาคม 2559 - มกราคม 2560 โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงลึกด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการตรวจสอบรูปแบบ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบรูปแบบตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม พร้อมแสดงความคิดเห็นว่ารูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี (ฉบับร่างที่ 1) นั้นมีความ “ถูกต้อง” “ไม่ถูกต้อง” ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี องค์ประกอบย่อยของรูปแบบสาระสำคัญในการร่างรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหารวมทั้งการวิเคราะห์การตรวจสอบรูปแบบ โดยการคำนวณด้วยค่าทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ส่วนวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตัวเลขที่ได้จากข้อคำถามปลายปิด ด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำถามปลายเปิด (Open Question) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดย การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ตามวิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ (ผ่องพรรณ ตรีมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2555, หน้า 259) ดำเนินการ 2 วิธีการ คือ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) และการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบรูปแบบ ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบที่ได้สร้างขึ้นโดยใช้ความถี่ (Frequency) และคัดเลือกรายการที่มีความถี่ร้อยละ 75 ขึ้นไป ถือว่ารายการนั้น มีความถูกต้องตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม “ถูกต้อง” “ไม่ถูกต้อง” และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกคนที่มีทั้งเหมือนและต่างกัน เพื่อนำมาปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีฉบับร่างที่ 2

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหา

1.1 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการวางแผนมีระดับการปฏิบัติในการวางแผน ๓ โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และมีระดับปัญหาในการวางแผน ๓ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกด้าน มีระดับการปฏิบัติในการวางแผน ๓ โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และมีระดับปัญหาในการวางแผน ๓ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) ด้านการจัดหลักสูตร มีระดับปฏิบัติในการวางแผน ๓ มากที่สุด ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนด้านการวัดและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.97$)

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็น Best practice (ทวิภาคีเข้มแข็ง) ซึ่งแสดงข้อมูลสรุปที่ได้เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคและสถานประกอบการในด้านความร่วมมือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านความร่วมมือมีสภาพในการดำเนินงาน คือ 1) ต้องวางวัตถุประสงค์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) มีข้อกำหนดงานการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและสถานประกอบการในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบไปด้วย การดำเนินการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผลการเรียน โดยมีการกำหนดงานในภาระหน้าที่ที่ชัดเจน 3) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพโดยความร่วมมือของสองฝ่าย คือ สถานประกอบการ และสถานศึกษา กำหนดโครงสร้างงาน/หน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษา และสถานประกอบการ การจัดโครงสร้างการแต่งตั้งคณะกรรมการพร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานร่วมกันเป็นระบบ รวมทั้งหน้าที่ของคู่เกี่ยวข้องคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองให้ชัดเจนเพื่อสะดวกในการวางแผนงาน มีปัญหาในการดำเนินการวางแผน คือ 1) จำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนทวิภาคีไม่เพียงพอ กับความต้องการของสถานประกอบการ 2) สถานประกอบการที่อยู่ใกล้มีจำนวนน้อยจึงต้องหกลานประกอบการที่ไกลออกไปทำให้ต้องวางแผนรองรับ มีข้อเสนอแนะ คือ 1) ต้องเลือกสถานประกอบการที่จะเข้ามาจัดการศึกษากับสถานศึกษามีระบบการทำงานภายในที่ได้มาตรฐาน มีบุคลากรที่มีความรู้เพียงพอที่จะมาฝึกผู้เรียน 2) การวางแผนระบบทวิภาคีควรทำเป็นระบบเดียวไม่ควรมีระบบปกติเข้ามาปน 3) มุมมองการวางแผนให้มองว่าเป็นเหมือนบริษัทหรือศูนย์ฝึกอบรม 4) ทางวิทยาลัยจะส่งผู้เรียนจำนวนเท่าใด ตรงกับความ ต้องการจะมีวิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาใหม่เข้ามาเรียน 5) การทำข้อตกลง (Mou) จะกำหนดเป็นปีต่อปี แล้วแต่กำลังคนที่บริษัทนำเข้า 6) พัฒนาเด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าต่อสายอาชีพ พยายามจะลดเด็กที่ไปต่อปริญญาตรีแล้วไม่มีงานทำ นักเรียน ปวช. ไม่สามารถเข้าสู่ระบบทวิภาคีไม่ได้เนื่องจากเราจะต้องมีปัญหาแรงงาน ถึงแม้จะมี พรบ. การฝึกอาชีพ แต่ในความเป็นจริงสถานประกอบการไม่กล้าเสี่ยงกับผู้เรียนอายุต่ำกว่า 18 ปี 7) การทำระบบทวิภาคีให้สำเร็จงานต่าง ๆ ต้องหลอมรวม งานหลักสูตร งานทวิภาคี งานวิชาการ งานทะเบียน งานครู ต้องมีความสัมพันธ์กัน 8) การจัดทวิภาคีจะจัดตามนโยบายไม่ได้แต่จะจัดตามความต้องการของสถานประกอบการ

ด้านการจัดหลักสูตร มีสภาพการดำเนินงานวางแผนด้านการจัดหลักสูตร คือ วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการจัดหลักสูตร โดยวิเคราะห์หลักสูตรส่วนกลางหลักสูตรสถานศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน ในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการจัดหลักสูตรตามหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา การกำหนดแผนปฏิบัติการด้านการจัดหลักสูตร การนำแผนไปปฏิบัติด้านการจัดหลักสูตรตาม PDCA การประเมินผลด้านการจัดหลักสูตรโดยประเมินจากเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพตามขั้นตอน ข้อเสนอแนะคือ เน้นหลักความยืดหยุ่นและตรงความต้องการของสถานประกอบการ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานคือ 1) เน้นหลักความยืดหยุ่น 2) ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการโดยครูมีหน้าที่ต้องไปเอาธุรกิจของเขามาเป็นสมรรถนะเข้ามาสู่รายวิชา ไม่ใช่ให้สถานประกอบการเข้ามาสอนตามหลักสูตรของกรมอาชีว

ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ มีวิธีการดำเนินงานการวิเคราะห์สถานการณ์การจัดการเรียนการสอน มีวิธีการดำเนินงานการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพโดยกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน และวัตถุประสงค์การฝึกอาชีพ มีวิธีการดำเนินงานการกำหนดแผนการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพมีการกำหนดโครงการ มีการนำแผนไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ มีวิธีการดำเนินงานติดตามและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ 1) สถานประกอบการอยู่ไกลเกินไปทำให้ไปนิตเคล้าซ่า 2) ถ้าผู้เรียนไม่ผ่านฝึกงานนั้นคือ เกิดจากพฤติกรรมของผู้เรียนเอง เป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลซึ่งไม่เกี่ยวกับวิชาการ เช่น ไม่ไปฝึกงาน ไปสาย

ลาบ่อย หนีฝึกงาน ข้อเสนอแนะคือ 1) การจัดทวิภาคีที่จะประสบความสำเร็จต้องมีการบริหารจัดการยืดหยุ่นได้ 2) วุฒิภาวะของนักเรียน ปวช. ยังไม่เหมาะในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) ควรจัดแผนการเรียนแบบมีทางเลือกหลายทาง 3) การสอนของครูควรมีความหลากหลายอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนที่อยู่ในสถานประกอบการ

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน มีการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคและสถานประกอบการด้านการวัดและประเมินผล มีวิธีการดำเนินงานการวิเคราะห์การวัดผลและประเมินผล การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผนการวัดผลและประเมินผลโดยกำหนดแผนและโครงการการวัดและประเมินผล การนำแผนไปปฏิบัติการวัดผลและประเมินผล การติดตามการประเมินผลการวัดผล ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งหมดประสบความสำเร็จประกอบไปด้วย นโยบาย ผู้เรียน ครู สถานศึกษา และสถานประกอบการ ปัญหาในการดำเนินการวางแผน คือ การประเมินด้านทฤษฎี เนื่องจากต้องนำรายละเอียดในการฝึกมาจัดทำเป็นหน่วยเนื้อหาให้ผู้เรียนใช้ในการสอบถ้าวิเคราะห์ไม่ดีอาจจะทำให้ข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน มีข้อเสนอแนะคือ ต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกันประเมินผลการเรียนของผู้เรียน เช่น สถานศึกษา สถานประกอบการ ลูกค้า ผู้ให้บริการในสถานประกอบการเป็นผู้ประเมินร่วมกัน

2. ผลการสร้าง/ตรวจสอบรูปแบบ

2.1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในขั้นตอนที่ เพื่อกำหนดจัดทำร่างรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ร่าง 1) ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างการทำงาน 4) วิธีการดำเนินงาน 5) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ซึ่งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม ส่วนใหญ่เห็นว่าถูกต้องแล้วในทุกประเด็นตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม

3. ผลการประเมินรูปแบบ

ผลการประเมินรูปแบบ 3 ด้านคือ ตามมาตรฐานความเหมาะสม ความเป็นไปได้ การนำไปใช้ประโยชน์ในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ด้านมาตรฐานการดำเนินการนำไปใช้ประโยชน์มีมาตรฐานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมา คือ มาตรฐานด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนมาตรฐานการดำเนินการด้านความเป็นไปได้ มีระดับมาตรฐานน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.66$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค 4 ด้าน คือ 1) ด้านความร่วมมือ (MOU) 2) ด้านการจัดหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล และตามหลักองค์ประกอบในการวางแผน 5 องค์ประกอบ คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดแผน 4) การนำแผนไปปฏิบัติ 5) การติดตามและการประเมินผล พบว่า องค์ประกอบการวางแผนโดยรวมมีระดับการปฏิบัติในการวางแผน ฯ ในระดับปานกลางและมีระดับปัญหาในองค์ประกอบการวางแผน ฯ โดยรวมในระดับมาก ส่วนการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกด้านมีระดับการปฏิบัติในการวางแผน ฯ โดยรวมในระดับปานกลาง และมีระดับปัญหาในการวางแผน ฯ โดยรวมในระดับมาก นั้นแสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมุ่งหวังให้การวางแผนเป็นการเตรียมการเพื่อปฏิบัติการในอนาคตการวางแผน จำเป็นต้องอาศัยการคาดคะเนที่แม่นยำเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากรและข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจำแนกเป็นองค์ประกอบการวางแผน 5 องค์ประกอบ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555, หน้า 17) ได้กล่าวว่า การบริหารหรือการจัดการเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งประสงค์ ดังนั้นการที่จะทำงานให้ได้ผลสูงสุดตามวัตถุประสงค์ได้จำเป็นต้องมีการบริหาร หรือการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการที่จะทำเช่นนั้นได้ผู้บริหารต้องทำหน้าที่สำคัญ ๆ และจากการมีนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้สถานศึกษาดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เรื่อง “มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” โดยการมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่าย คือ สถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูนิเทศ บุคลากรสนับสนุนการศึกษาที่เกี่ยวข้องสถานประกอบการ เช่น ผู้บริหาร ผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ ครูฝึก ซึ่งบุคคลดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการร่วมกัน (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 ข, หน้า 57)

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคโดยการศึกษาภาคสนามจากสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือ สถาบันอาชีวศึกษา 2 แห่งที่เป็น Best practice ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสถานประกอบการที่เป็นเครือข่ายกับสถานศึกษาที่เป็น Best practice พบว่า การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีวิธีปฏิบัติดังนี้

1.2.1 วางวัตถุประสงค์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้สองประการคือ 1) เพื่อวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 2) เพื่อวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามจุดมุ่งหมายของการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 ข, หน้า 4, 80) ในเรื่องการวางวัตถุประสงค์

1.2.2 ข้อกำหนดงานการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและสถานประกอบการในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบไปด้วยการดำเนินการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผล โดยมีการกำหนดงานในการหน้าที่ที่ชัดเจน ซึ่งตรงกับแนวปฏิบัติของระบบทวิภาคี ได้แก่ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2557, หน้า 1-4), ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557 ข, หน้า 9-58) กล่าวไว้ว่า การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

1.2.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพโดยความร่วมมือของ สองฝ่าย คือ สถานประกอบการ และสถานศึกษา ซึ่งต้องมีความพร้อมทั้ง 2 ฝ่าย การเริ่มต้นจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะเริ่มจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ โดยเริ่มติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายพร้อมนำเสนอข้อเสนอมูลเบื้องต้น โดยกำหนดโครงสร้างงาน/หน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ การจัดโครงสร้างการแต่งตั้งคณะกรรมการพร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานร่วมกันเป็นระบบรวมทั้งหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องคือ ผู้เรียนและผู้ปกครองให้ชัดเจนเพื่อสะดวกในการวางแผนงาน ซึ่งตรงกับ แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556 ก, หน้า 7) จุดเริ่มต้นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งจุดเริ่มต้นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ ความพร้อมของสถานประกอบการที่ร่วมการจัดการอาชีวศึกษา “ระบบทวิภาคี” (Managing DVT at Company level) สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่สอง

1.2.4 มีการดำเนินงานวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามองค์ประกอบการวางแผน 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดแผนปฏิบัติการ การนำไปปฏิบัติ ซึ่ง สํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555, หน้า 17) ที่ระบุไว้ว่า การจัดทํางานแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อยู่ หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการด้วยองค์ประกอบการวางแผน

1.2.5 มีปัจจัยที่จะทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งหมดประสบความสำเร็จประกอบไปด้วย นโยบาย ผู้เรียน ครู สถานศึกษา และสถานประกอบการ ซึ่งตรงกับแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557, หน้า 9 - 10)

2. การสร้างรูปแบบ

2.1 ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และองค์ประกอบรูปแบบได้ร่างรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1 หลักการการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบไปด้วย 1) การดำเนินการในเรื่อง ความร่วมมือ 2) การจัดหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ 4) การวัดและการประเมินผล ซึ่งตรงกับ ศิริ จันบำรุง (2549, หน้า 7-8), สุปรียา ลำเจียก (2557, หน้า 10-12) กล่าวไว้ว่า การศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

องค์ประกอบที่ 2 คือ วัตถุประสงค์ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2 ข้อคือ 1) เพื่อวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 2) เพื่อวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามจุดมุ่งหมายของการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

องค์ประกอบที่ 3 โครงสร้างการทำงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบไปด้วย โครงสร้างการทำงานของสถานศึกษา โครงสร้างการทำงานของสถานประกอบการ โครงสร้างงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา หน้าที่ของนักเรียนใน

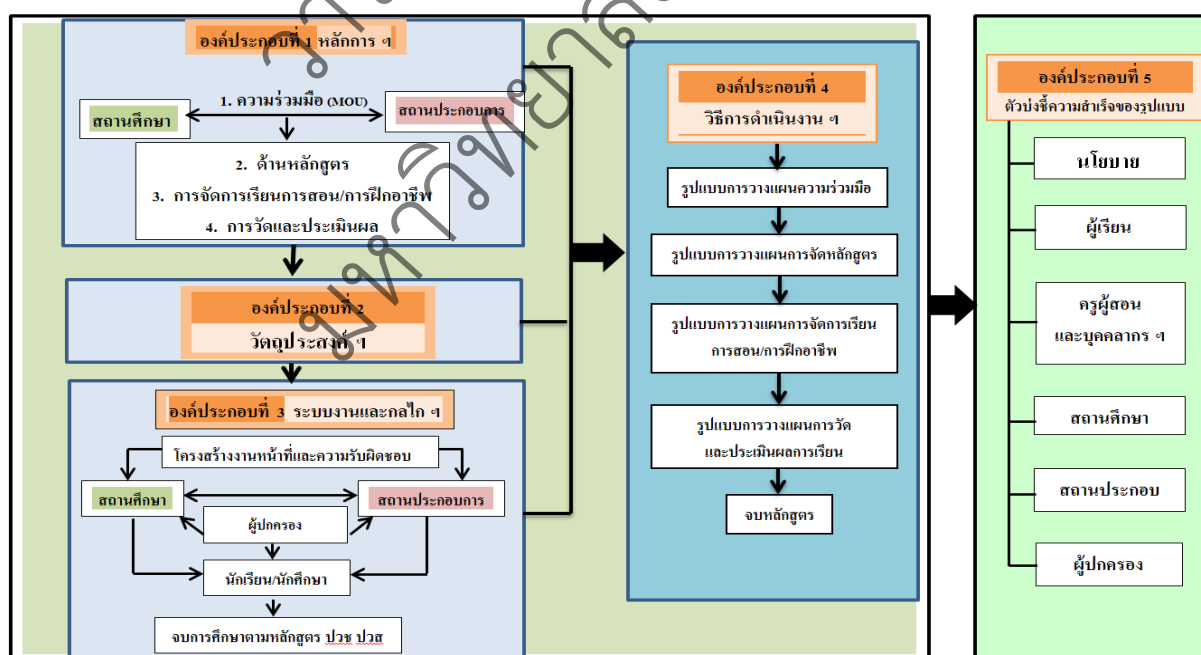
การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หน้าที่ของผู้ปกครองในการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี ซึ่งตรงกับ แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์อาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556 ก, หน้า 7) ซึ่งจุดเริ่มต้นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ ความพร้อมของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา “ระบบทวิภาคี” (Managing DVT at Company level) สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2

องค์ประกอบที่ 4 วิธีการดำเนินงานการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4 รูปแบบคือ 1) รูปแบบการวางแผนความร่วมมือ ประกอบไปด้วย แผนงาน/โครงการ ด้านการสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาแห่งอื่น แผนงาน/โครงการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 2) รูปแบบการวางแผนการจัดหลักสูตร ประกอบไปด้วย จัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน 3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ประกอบไปด้วย แผนงาน/โครงการระบบสนับสนุนการสอน แผนการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ 4) รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียน ประกอบไปด้วยโครงการการวัดผลประเมินผล โครงการติดตามข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา โครงการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ โครงการสอบ v-net

องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีตัวบ่งชี้แห่งความสำเร็จในการวางแผนจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5 องค์ประกอบย่อย คือ นโยบาย ผู้เรียน ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ซึ่งแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ(ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 ข, หน้า 9-10) ได้กล่าวว่า ปัจจัยเหล่านี้ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงเพื่อผลักดันนโยบายรัฐบาลสู่สถานศึกษาในสังกัด ประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2 การตรวจสอบรูปแบบตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม

ผลการตรวจสอบรูปแบบตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 ท่าน ตามมาตรฐานความถูกต้องครอบคลุมในการตรวจสอบรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีส่วนใหญ่เห็นว่าถูกต้องตามมาตรฐานตามประเด็นคือ มีการระบุวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์บริบทอย่างเพียงพอ บรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการอย่างชัดเจน บรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน ข้อมูลที่ได้มีความตรงข้อมูลที่ได้มีความเที่ยง ข้อมูลที่ได้มีการจัดเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีการลงข้อสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน วัตถุประสงค์มีความชัดเจนเป็นปรนัย

ภาพประกอบ 2 แผนผังร่างรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3. การประเมินรูปแบบ

ประเมินโดยผู้ใช้รูปแบบคือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการประเมินรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า

3.1 ผู้ใช้รูปแบบเห็นว่าด้านความเหมาะสมของรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ปี พ.ศ. 2557 (ศูนย์อาชีวศึกษา ทวิภาคีสานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 ค, หน้า 3-10) โดยมีเกณฑ์ 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษา ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถาน ประกอบการกับสถานศึกษาเนื่องจาก สถานศึกษาจะต้องเข้ารับการประเมินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีตามหลักเกณฑ์การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานทั้ง 4 ด้านจึงต้อง จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและวางแผนให้ตรงกับมาตรฐานการประเมินนี้ การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะ วิเคราะห์เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านรูปแบบการวางแผนมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่อง การวางแผนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาและ ความต้องการอย่างแท้จริงตามหลักการวางแผน ซึ่งตรงกับ วิเชียร วิทย์อุดม (2550, หน้า 50-52) ได้กล่าวว่า การวางแผนมีข้อตกลง และการกำหนดกฎเกณฑ์เป็นทางการมีความชัดเจนโปร่งใส สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง กำหนดวัตถุประสงค์ในการนำไปปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม พิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ได้รับโดยการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนจะทำให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา กับ ตลาดแรงงาน และผลที่ได้ทางเศรษฐกิจจากนโยบายทางการศึกษา มีหลัก ปฏิบัติที่ดีทางด้านทรัพยากรกำลังคน สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ตลอดจนโดยมุ่งให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องอยู่ใน กรอบของวัตถุประสงค์และนโยบายของงาน มุ่งเน้นการตอบสนองการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตอย่างมี ประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัวสูง สามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมตลอดจนโอกาส

3.2 ผู้ใช้รูปแบบเห็นว่าด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน บริหารจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เป็นการดำเนินการด้านการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ (พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551, 5 มีนาคม) ทั้งนี้เพื่อให้สนองนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การ ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569 โดยการมุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับ ความ ต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ การ พัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพและการสร้างระบบการจูงใจให้เกิดการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ อาชีวศึกษา เสริมปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา สร้างเสริมสมรรถนะและประสบการณ์เพื่อคุณภาพ ของครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา และการสร้างโอกาสและความร่วมมือในการสร้างเสริมคุณภาพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ยกย่องมาตรฐานสถานศึกษาอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนใน ระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้วิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพ ของชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา สถาน ประกอบการทั้งภายในและต่างประเทศและผลักดันความร่วมมือเพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การยกระดับคุณภาพการ บริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพซึ่งกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินนโยบาย คือการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหาร สถานศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรม องค์ความรู้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อการบริหาร จัดการและการสนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555, หน้า 1-2)

3.3 ผู้ใช้รูปแบบเห็นว่าด้านการใช้ประโยชน์ของรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับ สุภาพร พิศาลบุตร (2550, หน้า 5-7), เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ และ คณะ (2554, หน้า 3-12), วิเชียร วิทย์อุดม (2558, หน้า 5-3) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผนมีประโยชน์ต่อการบริหารในองค์กรทำให้มีการ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ผู้บริหารสามารถคาดเดาเหตุการณ์ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นและสามารถรับแก้ ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้เกิดการประสานงาน ลดความขัดแย้งและความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบและ ควบคุมการทำงานได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้ทันทั้งที่ทำงานบรรลุผลอย่างมี ประสิทธิภาพและพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557, หน้า 1-4)

ได้กล่าวถึง มาตรฐานในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา 3) โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต 4) ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุน 5) ทรัพยากรการเรียน การสอนและการจัดการ 6) สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 7) สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8) ครูฝึกในสถานประกอบการ 9) คุณสมบัติของผู้เรียน 10) การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการ 11) ข้อกำหนดในการนิเทศ 12) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ซึ่งการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องวางแผนการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การปฏิบัติงานด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในทุกด้านต้องเน้นความยืดหยุ่นและการนำความต้องการของสถานประกอบการเป็นที่ตั้ง จึงเนื้อหาสาระในการทำงานมาจัดการศึกษาให้เข้ากับสิ่งที่ต้องการใช้ในการทำงาน เมื่อนักศึกษาจบออกมาจึงจะมีงานทำ

1.2 นักศึกษาที่เรียนระบบทวิภาคีควรเป็นนักศึกษาที่อายุ 18 ปีขึ้นไป จะได้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน ถ้านักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องมีการควบคุมในการทำงานและสัญญาในการทำงานอย่างรัดกุมเพื่อไม่ให้ผิดกฎหมายแรงงาน

1.3 ระบบการทำงานภายในสถานศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น เช่น ครูฝึกควรจะสามารถไปนิเทศนักศึกษาทุกช่วงถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ นักศึกษาในหลักสูตรของตนเองเพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างทั่วถึง

1.4 การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีควรจะเน้นที่นักเรียนมัธยมปลายด้วยเช่นกัน เพราะจะช่วยลดแรงงานในสภาวะการขาดแคลนแรงงานและช่วยลดผู้เรียนไปเรียนต่อระดับปริญญาตรีในสาขาที่ไม่มีงานทำ

1.5 นอกจากการเป็น Excellent model school สถานศึกษาควรจะทำ Re-Branding ปรับภาพลักษณ์ Data center ให้สำเร็จเพื่อให้นักเรียน/นักศึกษาต้องการมาเรียนอาชีวเพิ่มขึ้น

1.6 การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพต้องมีระบบสนับสนุนการศึกษาที่ดีและครอบคลุม เช่น 1) on the job training คือการสอนและทำงานจริง 2) Project base ใช้ลักษณะเป็นเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในสถานประกอบการโดยใช้วิธีการเรียน online นักเรียน/นักศึกษาจะเรียนทฤษฎีทางออนไลน์ ครูผลิตสื่อสอนกันหน้าเว็บไซต์เรียนแบบโต้ตอบเพื่อให้ผู้เรียนไม่ต้องกลับมาเรียนที่สถานศึกษาในบางวิชา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยวิจัยเกี่ยวกับตัวปัจจัยด้านความสำเร็จที่แท้จริงของการวางแผนในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบในการนำไปใช้ประเมินและปรับปรุงรูปแบบวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคได้อย่างกว้างขวางต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับแผน/โครงการ วิธีการปฏิบัติงานแต่ละด้าน โดยละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557, 24 พฤศจิกายน). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และ สุภาพ จัตุราภรณ์. (2555). การออกแบบการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551, 5 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก. หน้า 2-4.

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556 ก). แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.

กรุงเทพฯ: ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2557 ข). แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐาน

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557 ค). หลักเกณฑ์การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศปี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

- ธานินทร์ ศรีชมภู. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(3), 120-131.
- ศิริ จันบำรุง. (2549). การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร และ อติรัตน์ วิศาลเวทย์. (2551). แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการวางแผน” ในประมวลสาระชุดวิชานโยบายและการวางแผนการศึกษา หน่วยที่ 6. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาส เกตุไทย. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วรวิทย์ ศรีตระกูล. (2557). การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 26(90), 88-100.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัทธนรัชการพิมพ์จำกัด.
- _____. (2558). *การจัดการสมัยใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทธนรัชการพิมพ์จำกัด.
- ประภาพรณ ปรีวรณ. (2559). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 10(2), 204.
- สุปรียา ลำเจียก. (2557). แนวทางพัฒนาสถานศึกษาระบบทวิภาคีรอยเบอร์ตี. เอกสารประกอบการบรรยาย. 22 กรกฎาคม 2557 ณ ห้องประชุม 5 สอศ.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2550). *การวางแผนและการบริหารโครงการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วีรตัน เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักกรรมการธิการ 3. (2556). *พิจารณาการจัดทำรายงาน การพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาในรูปแบบทวิภาคี (Dual education) สรุปผลการประชุมคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาใน คณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษาครั้งที่ 15/2556. 1 พฤษภาคม 2556 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการหมายเลข 101 ชั้น 1 อาคารรัฐสภา 2, กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555). *นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 255 –2569*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.